

20. een standbeeld op te richten op eenig plein in Londen, de stad waar hij leefde en werkte;

30. een kapitaal bijeen te brengen, ten einde onderzoekingen en ontdekkingen op het gebied der heelkunde aan te moedigen en te beloonen en dit wel *zonder onderscheid van landaard*.

Terwijl de beide eerste denkbeelden reeds in vervulling komen, roept het „*LISTER Memorial Committee*” ter vervulling van het laatste, met internationaal karakter, de hulp in der geheele beschaafde wereld in de overtuiging, dat deze met liefde de gelegenheid zal aangrijpen haar schuld te erkennen tegenover de nagedachtenis van dezen weldoener der menschheid.

Ondergeteekenden zullen bijdragen voor dit doel — groote en kleine, van geneeskundigen en van leeken — gaarne in ontvangst nemen.

Groningen
Leiden
Utrecht
Amsterdam

), 29 Mei 1913.

C. F. A. KOCH.
J. A. KORTEWEG.
H. J. LAMÉRIS.
O. LANZ.
J. ROTGANS.

De politieke bladen worden verzocht dezen oproep over te nemen.

TEAKHOUT.

Naar aanleiding van de mededeeling van dr. VAN HERWERDEN in de rubriek „Ongevallenwet” over: „*Dermatitis en teakhout*” zou ik de opmerking willen maken, dat teakhout bij de timmerlieden berucht is, omdat splinterwondjes van teakhout zoo dikwijls gaan zweren. Ik heb het zelf herhaaldelijk kunnen waarnemen, dat teakhoutbewerkeres ongeschikt tot werken waren door geïnfecteerde splinterwondingen, die zeer traag tot genezing overgingen. Eén timmerman, die geregeld in teakhout werkt, heb ik reeds meermalen daarvoor behandeld en — om de aandacht van den directeur-generaal van den Arbeid er op te vestigen — dat geval als bedrijfsziekte aangegeven.

Nieuwendam, 29 Mei 1913.

P. J. J. HONIG.

IETS OVER KIESPIJN.

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van den heer LOUIS FRANK in het nummer van 31 Mei, zie ik mij genoodzaakt de volgende opmerkingen te maken. Den heer FRANK komt het voor, dat ik de geneeskundigen overschat. Duidelijk heb ik in mijn stukje laten uitkomen, dat dit vooral bestemd was voor geneeskundigen op plaatsen, waar geen tandarts gevestigd is. Juist zij zijn het, die veel met tandlijders in aanraking komen en die dan ook door hun ervaring een grootere kennis van de mondholte verkregen hebben. De gevaren bij het onvoorzichtig aanwenden van acid. arsenicosum worden vermeden bij het juiste gebruik van de pasta, waarvan ik de doseering opgaf (*Dental Review*, Juni 1904). Wat de uitlating van prof. WILLIGER aangaat, moet ik verwijzen naar WITHAUS, *Brieven en opstellen over conserveerende tandheelkunde* bldz. 91. Deze raadt het gebruik van cofferdam voor het inbrengen van arsenicum beslist af. Beter had de heer FRANK het gevonden aan te raden phenol-tannine op de blootliggende pulpa te brengen. Door dit 24 uur te laten zitten ontstaat een korst van dood, hard eiwit en het arsenicum, door den tandarts daarop gebracht, zal geen uitwerking hebben. (E. POULSSON, *Lehrbuch der Pharmacologie* 1912). Doet zich het geval voor, dat een patiënt, die voorloopig door den geneesheer behandeld is, bij den tandarts komt, dan zal deze voorzeker de genomen moeite ten hoogste waardeeren.

Beslist noodig is het echter, dat er middelen zijn aangewend, wier goede werking, met het oog op de verdere behandeling, bewezen is. Waar door mij gesproken werd over het inbrengen van „een weinig” pasta, kan met het oog op hetgeen volgde (het leggen van watten op de pasta en het daarna opvullen met cement), hiermede niet anders bedoeld zijn, dan een hoeveelheid een paar speldekoppen groot. Lijkt „een weinig” wel wat onbepaald, in de praktijk zal deze onbepaaldheid wegvallen, daar de pasta gelegd moet worden op de blootliggende pulpa en het oppervlak, dat blootligt, meestal niet grooter dan een speldepunt zal zijn.

Utrecht, 2 Juni 1913.

L. J. VAN DEN BERGH.

BRIEFWISSELING.

PETER CAMPER's LEERBOEK DER OOGZIEKTEN.

Zooals reeds in het hoofdartikel in dit nummer is medegedeeld, heeft de redactie van het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* als tweede deel der „Opuscula selecta Neerlandicorum de arte medica” uitgegeven het geschrift van PETRUS CAMPER „De fabrica et morbis oculorum” in den oorspronkelijken tekst en voorzien van een vertaling in de Duitsche taal. Het boek van ruim 300 bladzijden, versierd met een fraai portret van den schrijver, in denzelfden linnen band gebonden als het eerste deel, is verkrijgbaar bij den uitgever F. VAN ROSSEN te Amsterdam en door middel van den boekhandel tegen den prijs van f 5.—. Voor intekenaars op dit *Tijdschrift* is de prijs gesteld op f 3.— per exemplaar, mits rechtstreeks besteld bij den uitgever onder gelijktijdige toezending van een postwissel van f 3.—. Het boek wordt dan franco aan den besteller gezonden.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Besmetting met miltvuur in het leerlooiersbedrijf.

Vanwege de directie van den arbeid is een nauwkeurig onderzoek ingesteld naar de bedrijfstoestanden in de Nederlandsche leerlooierijen en de uitkomsten van dit onderzoek zijn in het licht gegeven in een uitvoerig verslag, dat is uitgegeven voor rekening van het departement van landbouw, nijverheid en handel en tot titel draagt: „De looinijverheid in Nederland”. Volgens een inleiding van den directeur-generaal van den arbeid was aanleiding tot dit onderzoek het feit, dat jaarlijks bij hen, die in het leerlooiersbedrijf werkzaam zijn een niet onbelangrijk aantal gevallen voorkomen van miltvuurbesmetting, pustula maligna. Om te kunnen nagaan, in hoeverre het van belang kan zijn maatregelen ter bestrijding dier besmetting te beramen, was dit onderzoek gewenscht. Zoo is dit boek ontstaan, dat een volledig overzicht geeft van den toestand der geheele looinijverheid in ons land.

In verschillende hoofdstukken wordt achtereenvolgens een beschrijving gegeven van het looiingsproces, van de ontwikkeling der looierijen en hun verspreiding, van de grond- en hulpstoffen, van den omvang der lederindustrie, van de bestaande looierijen, van de werkzaamheden in het bedrijf en van de arbeidsverhoudingen. Daarop